

Kenialaisten ja suomalaisten isien kokemuksia vaimoilleen tarjotun tuen merkityksestä

Helinä Mesiäislehto-Soukka, TtT, kättilö, lehtori
SeAMK

Tutkimuksen tausta

- Terve Afrikka verkoston kautta syntynyt yhteistyö Keniaan, Masenon yliopistoon 20 vuoden aikana
- Kehitysyhteistyö, kansainvälisyyden ja liikkuvuuden lisääntyminen Kenian ja Suomen välillä
- Erot eurooppalaisen ja afrikkalaisen kulttuurin välillä väestönkasvun, naisten kouluttautumisen, työssäkäynnin ja aseman, perherakenteiden, lapsi- ja äitikuolleisuuden suhteen
- 99 % äitikuolemista tapahtuu Afrikassa; Keniassa 40,3:1000, Suomessa vain 3,5:1000 synnytystä kohti
- Syynä riittämätön ja heikko äitiys- ja lastenneuvolatoiminta

Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

- * Kuvailta ja vertailla em. maiden isien kokemuksia tuen merkityksestä raskauden ja synnytyksen aikana ja sen jälkeen
- * Tavoitteena on tuottaa uutta terveystieteellistä tietoa isien kokemuksista. Tiedon avulla voidaan motivoida miehiä tukemaan vaimojaan raskauden ja synnytyksen jälkeen omassa perheyhteisössään
- * Merkityksellistä on löytää eri tuen muotoja, niitä edistäviä ja estäviä tekijöitä

Tutkimuksen lähestymistapa ja metodi

- Lähestymistapa on kvalitatiivinen
- Aineisto kerättiin haastattelemalla Suomessa 20 ja Keniassa 7 isäksi tullutta miestä
- Analyysimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällön analyysia
- Tutkimuslupa saatiin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin eettiseltä toimikunnalta

Tulokset

- * Suomalaisisien keski-ikä oli 33,6 v., nuorin 26 v. ja vanhin 47 v.
- * Kenialaisisien keski-ikä oli 31,5 v., nuorin 23 v. ja vanhin 55 v.
- * Onnellisuus uudesta lapsesta heijastui kummankin maan isien kokemuksina
- * Afrikkalaisten isien kokemuksena Poika oli Jumalan lahja
 - Suomalaisilla puolestaan perheen ainut tytär oli ”isin tyttö”
 - Uskonto oli mukana kaikkien afrikkalaisten isien puheessa
 - Yksi kolmasosa suomalaisisistä nosti uskonnon esiin
 - Matkatyö koettiin haasteena uuden lapsen syntyessä

Vaimon raskaus

- Suomalaisisillä nousi esille ylensyöminen; pizzat ja grilliruoka, jota noudettiin kaukaakin mielitekoihin
- Odottavan selkäkivut, turvotukset, väsymys ja univaikeudet olivat isille tuttuja
- Molempien vanhempien painonnoususta oli kokemuksia
- Kenialaisisillä kokemukset liittyivät vaimon heikkouden, voimattomuuden, väsymyksen, vilun väristysten, mutta myös vaimon nälän kokemuksiin. Nälkä saattoi aiheuttaa naisessa julmuutta ja lyhytjännitteisyyttä sekä halveksuntaa. Yksi äiti altistui malarialle raskauden aikana.

Emotionaalinen tuki

- Suomalaisisät korostivat emotionaalista tukea ja vaimon huomioimista, jossa parisuhde korostui
- Kenialaismiehet puolestaan eivät kuvailleet parisuhteeseen liittyviä seikkoja lainkaan

Konkreettinen tuki

- Konkreettinen tuki korostui suomalaismiesten kokemuksissa
- Kenialaismiesten kokemuksissa korostuivat vaimon ruokailuihin ja ruokaan liittyvät seikat; kahdeksasta äidistä kolme sai ruokaa säännöllisesti ja viidellä äidillä oli selviä puutteita ravitsemuksessa. Kolmen ensimmäisen raskauskuukauden aikana mies pyrki tarjoamaan vaimolleen välttämättömiä ravintoaineita
- Pelättiin myös lapsen kasvavan liian suureksi ja pelättiin äidin hengen puolesta jos lapsi kasvaa liian suureksi – tuolloin mies vähensi proteiineja. Joskus äidit söivät ”maa-ainesta”, joka oli merkki suojaravintoaineiden puutteesta

Sosiaalinen tuki

- Vanhempainvapaajärjestelmä sai kiitosta suomalaisisien puheessa, samoin neuvolatoiminta
- Henkistä tukea isyyteen kaivattiin
- Facebook korostui
- Yhteisöllisyys ja perhekeskeisyys korostuivat afrikkalaisten puheessa
- * Mielialaan pyrittiin vaikuttamaan

Tiedollinen tuki

- Suomalaisisillä tietomäärä oli valtavan suuri ja tietoa oli koko ajan saatavilla; mitä enemmän koulutusta, sitä enemmän tietoa
- Lisätietoa ammennettiin Facebookista ja netistä yleensä
- Isät toivoivat rintaruokintaan lisää tietoa
- Liikunnallisuus ja tieto sen vaikutuksista korostui isien puheessa
- Osa isistä pudotti painoa, osa lihoi huomattavasti
- Kenialaismiehillä korostuivat moraali ja siitä puhuminen; epäkunnioittava käytös ja huono mieliala pyrittiin pitämään loitolla

Isyyteen oppiminen / raskaudesta oppiminen

- Nämä korostuivat molempien maiden haastateltavien kommenteissa
- Isyys on hieno asia, jota pitäisi voida oppia jo lapsuuden kodissa. Isän mallin siirtymistä omasta kodista korostettiin
- Isyys opitaan koti-isänä vaippoja vaihdellessa, lapseen läheisesti tutustuttaessa ja lapsen ja perheen ruuasta itsenäisesti vastatessa – henkinen isyys vahvistui!
- Kenialaismies puolestaan teki enemmän töitä kodin ulkopuolella kun lapsi oli syntynyt
- Kenialaisisät oppivat raskaudesta yleensä ja sikiön kehitykseen haitallisesti vaikuttavista aineista

Tuen merkitys

- Tuen merkitys oli suuri jopa niin että suomalainen mies palkka lisäapua kotiin ellei itse pysty auttamaan riittävästi
- Myös isä itse tarvitsee tukea – jää osin yksin
- Kenialaisisien kohdalla korostui köyhyyden vaikutus, joka näkyi äidin terveydessä ja isien huolena heistä
- Myös se tuli esille, miten heitä kokonaisuutena voisi auttaa

KIITOS!